

William „Count“ Basie se sice zapsal do jazzové historie také jako pianista, hrající úsporným, avšak rytmickě napětí vyvolávajícím a k melodičnosti tihnoucím stylem, ale jeho zásadní význam spočívá v roli kapelníka velkého jazzového orchestru. Tuto úlohu plní – s jednou jedinou přestávkou v letech 1950–51, kdy byl jeho soubor dočasně zmenšen na pouhý septet – už od roku 1935, tedy více než čtyřicet let. A to je doba jistě úctyhodná, tím spíše, že Basieho těleso patřilo téměř neustále mezi kolektivy, které udávaly směr ve vývoji velkoorchestrálního jazzu.

Interpretační přístup všech dosavadních Basieho orchestrů bychom mohli rozdělit do dvou v hrubých rysech odlišných etap. Ta první byla ve znamení improvizace v širším slova smyslu: na přípravě repertoárových čísel se často podílelo více členů orchestru formou tzv. head arrangement, tedy úprav, které vznikaly víceméně kolektivně na zkoušce či přímo na pódiu při produkci a do not byly zaznamenány teprve dodatečně. Ani tyto úpravy však nebyly definitivní a byly dále obměňovány podle momentální potřeby. Mimořádně důležitá byla role jednotlivých sólistů, jichž bývalo v souboru hodně. Jejich chuť do hry pak podněcovali ostatní spoluhráči pomocí tzv. riffů, to jest vytrvalým opakováním krátkých, napětí vyvolávajících rytmicko-melodických motivků, zaznívajících pod improvizovaným sólem.

Pro druhou etapu je charakteristická zvláště úloha aranžéra, tvůrce nového a podstatně důsledněji propracovaného zvuku orchestru, v němž postavení sólistů – improvizátorů je omezeno a v širší míře než dříve se uplatňují v připravených pasážích precizně sehraané nástrojové sekce. Zárodky této etapy se objevily v Basieho repertoáru už ve čtyřicátých letech, ale plně se nový styl uplatnil až po padesátém roce. I když je tento interpretační přístup podstatně jiný, než u oněch proslavených riffových témat z první etapy (např. One O'Clock Jump, Swingin' the Blues aj.), i tady se setkáme s řadou výtečných nahrávek a mezi ty pozoruhodné můžeme počítat i skladby zařazené na tomto albu.

V seznamu aranžérů, jejichž vyhraněný rukopis formoval hlavní rysy pozměněného zvuku Basieho orchestru a přispíval k vytvoření nového pojmu „basieovka“ jako osobitého typu jazzové skladby, nacházíme jména Neala Heftiho, Billyho Byerse a Quincyho Jonese. Trumpetista a skladatel Hefti (nar. 29. 10. 1922 v Hastingsu) působil ve čtyřicátých letech v řadě slavných big bandů, vedených Charliem Barnetem, Earlem Hinesem, Woodym Hermanem či Harrym Jamesem, a jeho spolupráce s Basiem patřila k nejšťastnějším v dějinách této kapely. Pro Basieho napsal Hefti také

COUNT BASIE

SE SVÝM
ORCHESTREM

Vybral a sestavil
Stanislav Titzl

1 ZEMĚ BASIEHO (Basie Land). Billy Byers	2:15
2 BLUES TĚTO CHVÍLE (Instant Blues). Billy Byers	4:50
3 ŘEČ CHÁTRY (Rabble Rouser). Billy Byers	3:05
4 SASSY. Billy Byers	3:20
5 PRODAVAČ MELOUNŮ (Watermelon Man). Hancock	3:10
6 MĚSTO PODLE MĚHO GUSTA (My Kind Of Town). Cahn-Jimmy Van Heusen	2:40
7 JDU SI (I'm Walkin'). Fats Domino-D. Bartholomew	3:35

8 PTAČÍ NÁŘEČÍ (Oh, Lonesome Me). Don Gibson	
9 KUS PRO JOHNNYHO (Jump For Johnny). Neal Hefti	
10 A NENÍ TO TAK? (Ain't That Right). Neal Hefti	
11 ZNOVU SPOLU (Together Again). Neal Hefti	
12 UŽ ZASE KŘIČÍM (I'm Shoutin' Again). Neal Hefti	
13 OKOUZLEN ŠANGHAJÍ (Shanghaied). Neal Hefti	
14 E D (EEE DEE). Neal Hefti	

1 - 4 : Snooky Young, Al Aarons, Sonny Cohen, Don Rader, Fip Ricard (tp), Henry Coker, Grover Mitchell, Benny Powell, Urbie Green (tb), Marshall Royal (as, cl), Eric Dixon (ts, fl), Frank Wess (as, ts, fl), Frank Foster (ts), Charlie Fowlkes (bars), Count Basie (p), Freddie Green (g), Buddy Catlett (b), Sonny Payne (dr).

5 - 8 : Sam Noto, Wallace Davenport, Sonny Cohen, Al Aarons (tp), Henderson Chambers, Al Grey, Grover Mitchell, Bill Hughes (tb), Marshall Royal, Bobby Plater (as), Eric Dixon, Eddie Davis (ts), Charlie Fowlkes (bars), Count Basie (p), Freddie Green (g), Wyatt Reuther (b), Irv Cottlet, J. C. Heard (dr).

9 - 14 : Thad Jones, Fip Ricard, Al Aarons, Sonny Cohen, Ernie Royal (tp), Henry Coker, Grover Mitchell, Benny Powell (tb), Marshall Royal (as, cl), Frank Wess (as, ts, fl), Eric Dixon (ts, fl), Frank Foster (ts), Charlie Fowlkes (bars), Count Basie (p), Freddie Green (g), Buddy Catlett (b), Sonny Payne (dr).

svoji nejslavnější skladbu Lil' Darlin', určenou původně pro album The Atomic Mr. Basie, její ohlas předčil i předchozí Heftiho úspornou The Good Earth či Wild Root, připravenou pro Woodyho Hermana. Dalším tvůrcem proaranžovanějšího Basieho kapely byl trombonista, skladatel a aranžér Billy Byers (nar. 1915 v Los Angeles). Jako komponista a dirigent získal zkušenosti nejen ve svém rodném městě, ale také v Paříži a New Yorku. Basie dostal pod ochranná křídla Quincyho Jonesa, který byl třetím z významných aranžérů a pišicích pro Basieho kapelu. S úpinným Quincyho Jonese (nar. 14. 3. 1933 v Chicago) se mohli naši diskofilové seznámit už na našem Our Shining Hour, které vyšlo v Supraphonu v roce 1969 (obj. č. 1 13 0644) a na kterém Basie doprovází zpěváka Sammyho Davisa Jr. Jones angažoval Byerse nejen do svého orchestru, ale později ho dokonce doprovázel i Basiemu jako svého nástupce. Při výběru snímků pro Basieho album z předchozích dostupných nahrávek nejlépe vyhovující dvoudeskový komplet s etiketou 13 0644 vyprodukoval Normanem Granzem a na kterém Jazz History – Count Basie Vol. 4. Jeho obsah však byl příliš široký a málo systematický, vedle instrumentálních skladeb z odlišných časových období obsahoval také veškeré snímky s různorodými interprety a zvuky, takže stránka proto působila značně nevyváženě. Zvolil jsem tedy výhradně orchestrové skladby, nahrané v rozmezí necelých třiceti let, jednu část tvoří původní kompozice Basieho, Byerse, další pocházejí z pera Neala Heftiho, a konečně třetí kategorii tvoří některé snímky spadající spíše do oblasti evergreenů. I když se samozřejmě i v tomto setkáme s pozoruhodnými sóly Counta Basieho, Franka Fostera, Franka Wess, Eddieho Davise, Marshalla Royaala a dalších hráčů, nejsilnější stránkou všech snímků je kolektivní úsilí melodických sekcí o přesvědčivý a vyhraněný projev, jednoduše a odstiněnou dynamiku, to vše nad pulsující rytmikou. Výsledkem je elektrizující motivická velkokapellový swing, jaký si jistě každý z nás přeje i na posledním snímku.

POLYDOR
MANUFACTURED BY
SUPRA
STEREO
1 15 230